

Sayı : B.21.0.GGM.0.01.610-216

.../3/2012

Konu : Soru Önergesi (7/4358)

06.04.2012* 08722

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: TBMM Başkanlığının 27/2/2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-50441 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü TÜRKKAN'ın Bakanlığımıza tevcih ettiği 7/4358 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hayati KAZICI
Bakan

EK: Soru önergesi cevabı (2 sayfa)

Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü TÜRKKAN'a Ait 7/4358 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap:

Türkiye, İran ile ortak kültürel mirasa ve kökü geçmişe dayanan iyi komşuluk ilişkilerine sahiptir.

Bununla birlikte; İran'a yönelik ambargo talepleri konusundaki Ülkemiz tutumu, bu konuda geçerli bir Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi (BMGK) Kararı olması halinde, Ülkemizin de Birleşmiş Milletlerin üyesi bir devlet olması sebebiyle, Kararın uygulanması şeklindedir. Söz konusu yükümlülük kapsamında, başta ihracat kontrolleri olmak üzere gerekli tüm denetlemeler gerçekleştirilmekte ve taraf olunan uluslararası silahsızlanma rejimleri uyarınca hazırlanan raporlar ilgili uluslararası kurumlara sunulmaktadır. Dolayısıyla Ülkemiz BMGK Kararlarına bağlı olup bu kararları uygulamaktadır.

Diğer taraftan; Amerika Birleşik Devletleri'nin (ABD) ve Avrupa Birliği (AB)'nin İran'a yönelik tek taraflı yaptırımları veya konuyla ilgili olarak münferit ülkelerin anılan ülkeye uyguladığı ambargolar ise, Ülkemizi uluslararası hukuk açısından bağlamamaktadır.

Öte yandan; söz konusu ülke ile ikili ilişkilerimizde ticaret ve yatırımlar, önemli bir yer tutmaktadır.

2009 ila 2011 yıllarındaki Ülkemiz ile İran arasındaki dış ticaret istatistikleri incelendiğinde; Ülkemizin İran'a ihracatının ve İran'dan Ülkemize gerçekleştirilen ithalatın; dolayısıyla da İran ile Ülkemiz arasındaki dış ticaret hacminin düzenli olarak arttığı gözlemlenmektedir.

Anılan yıllar itibarıyla ihracat verileri;

- 2009 yılı için 2.024.546.000 ABD Doları,
- 2010 yılı için 3.044.177.000 ABD Doları
- 2011 yılı için 3.590.525.000 ABD Doları'dır.

Yine bahse konu yıllar itibarıyla ithalat verileri ise;

- 2009 yılı için 3.405.986.000 ABD Doları,
- 2010 yılı için 7.645.008.000 ABD Doları,
- 2011 yılı için 12.461.495.000 ABD Doları'dır.

Bununla birlikte; iki ülke arasındaki ticaret hacmi son on yılda on kat artış göstermiştir.

Bu veriler de göstermektedir ki; İran ile ticaretimiz engellenmemekte, aksine geliştirilmektedir.

Diğer taraftan; Türk firmalarının İran'a yaptıkları yatırımlar, son on yıldır giderek artmakta olup 2011 yılında İran'daki Türk sermayedarlarının yatırımları 1,1 milyar Dolar'ı bulmuştur.

Öte yandan; İran ile ikili ticari ilişkilerimizin geliştirilmesi amacıyla Gürbulak-Bazargan Kara Hudut Kapısı modernize edilmiştir. 18 Mayıs 2011 tarihinde faaliyete geçen Kapıköy-Razi Kara Hudut Kapısı ile modernize etme çalışmaları devam eden Esendere-Sero Kara Hudut Kapısı'nın en kısa süre içinde ortak kapı modeliyle TIR geçişlerini de sağlayacak şekilde tam kapasiteyle faaliyete geçirilmesi, iki ülke arasındaki ticareti olumlu yönde etkileyecek; bölge illerimizin refahının artmasına da katkıda bulunacaktır.

Ayrıca; Karma Ekonomik Komisyon, Karma Ulaştırma Komisyonu, Ortak Ticaret Komitesi, Sınır Ticareti Ortak Komitesi, Sınır İlleri Ekonomik İşbirliği Süreci ve Tarım Yürütme Komitesi gibi çeşitli mekanizmalarla İran ile ikili ekonomik ve ticari ilişkilerimizin daha fazla geliştirilmesine gayret gösterilmektedir.

Bu çerçevede; Türkiye-İran Sınır İlleri Ekonomik İşbirliği kapsamında Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi sınır illerine yönelik sınır ticareti uygulaması ile, yöre halkının günlük temel ihtiyacının bir kısmının komşu ülkelerden temin edilmesi ve bölgeden ihracatın geliştirilmesi suretiyle bölgede dış ticaret altyapısının ve kültürünün yaygınlaştırılması amaçlanmakta olup anılan işbirliği mekanizmasının 4 üncü dönem toplantısının Ülkemizde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Bununla birlikte; Çevre ve Şehircilik Bakanı Sn. Erdoğan BAYRAKTAR'ın eş başkanlığında Ankara'da 19 Ocak 2012 tarihinde gerçekleştirilen "Türkiye-İran 23. Dönem Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı"nda enerjiden gümrük işlerine, posta hizmetlerinden turizme kadar birçok konu ele alınmış olup ticari ilişkiler başta olmak üzere çeşitli alanlardaki ikili ilişkilerin geliştirilmesine yönelik niyet ifade olunmuştur.

Diğer taraftan; İran'a yönelik ihracatımızın artırılmasını teminen Ekonomi Bakanlığı tarafından da fuarlara katılımın desteklenmesi, alım ve ticaret heyetleri gibi çeşitli çalışmalar yürütülmektedir.